

Wydawnictwa M. ARCTA w Warszawie

ZWIERZĘTA SSĄCE. 12 tablic kolorowych z 65 wizerunkami zwierząt żyjących u nas i w różnych krajach, w opr. — 40

PYTKI ŚPIEWĄCE. spotykane w naszych lasach, zaroślach, ogrodach, na łąkach, nad wodami i t. p. 97 rys barwnych na 12 tablicach — 40

MOTYLE 129 rysunków kolorowych na 12 tablicach z opisem motyli i ich gąsienic. 40

OWADY. 129 rysunków kolorowych na 12 tablicach. — 40

GRZYBY JADALNE. Atlasik kieszonkowy z rysunkami kolorowymi — 40

GRZYBY TRUJĄCE Atlasik kieszonkowy z 96 rysunkami kolorowymi — 40

RYBY. Atlasik kieszonkowy z rysunkami kolorowymi — 50

MINERAŁY. Atlasik kieszonkowy z 7 rysunkami kolorowymi 50

ROŚLINY TATRZAŃSKIE I ALPEJSKIE. Atlasik kieszonkowy, 96 rysunków kolorowych na 12 tablicach. — 40

ATLASIK BOTANICZNY. Atlasik kieszonkowy, 126 rysunków kolorowych na 12 tablicach — 40

ROŚLINY KWIATOWE. Opis 116-tu gatunków krajowych roślin z ich rysunkami na 32 tablicach barwnych i 19 czarnych. opracowała podług H. Blüchera, M. Arct Golczewska. — 50

BOTANIKA NA PRZECHADZCE. Rośliny spotykane na polu, łące, w lesie, rowach i t. p., z tekstem M. Arctówny. 2 części, każda z 16 tablicami kolorowymi, po — 60

GRZYBY JADALNE I TRUJĄCE. 2 części, każda z 32 tablicami kolorowymi, opracowała M. Arctówna. po 50

ROŚLINY KRAJOWE. Trujące, lecznicze i jadalne. Książka objaśniona 12 tablicami kolorowymi, oraz licznymi rysunkami, przez M. Arctównę. w opr. kart. 1 50

ŚWIAT ROŚLINNY. Opisy i obrazy roślin z 10 tablicami barwnymi i 200 rysunkami czarnymi, podług Dr. O. Schmeiła, opracowała M. Arctówna, w opr. 1 35

ROŚLINY WIOSENNE

174 barwnych rycin na 40 rozciągniętych tablicach

Według niemieckiego oryginału H. Schuhmacher'a opracowała

Marja Arct-Golczewska

TEKST OBJAŚNIAJĄCY

Nakładem M. Arcta
w Warszawie

ROŚLINY

WIOSENNE.

174 BARWNYCH RYCIN NA 40 ROZCIĄGANYCH TABLICACH.

GATUNKI UŁOŻONE WEDŁUG
BARW KWIATÓW I MIEJSC W KTÓRYCH ROSNĄ.

Według niemieckiego org. H. Shumacher'a opracowała

Marja Arct-Golczewska.

(TEKST OBJAŚNIAJĄCY.)

NAKŁADEM i DRUKIEM M. ARCTA w WARSZAWIE.

—
1911.

Przedmowa.

Przedstawione w tej książce rośliny wiosenne nie dają nam całej flory, która w tym czasie, zwłaszcza począwszy od maja u nas występuje. Znajdujemy tu gatunki przeważnie zwracające uwagę naszą na przechadzkach wiosennych. Studjujący szczegółowiej świat roślinny znajdą dość podręczników i atlasów pomocniczych; te tablice zaś przeznaczone są przede wszystkim dla miłośników przyrody, którzyby zaznajomić się pragnęli bez wielkiego trudu z nazwami spotykanych roślin.

W tym celu, dla ułatwienia pracy, rośliny są skupione na tablicach według barw kwiatów, tak, że rycinę znalezionej rośliny szybko odnaleźć można. Tak np. żółte kwiaty stanowią oddzielne tablice, czerwone znowu oddzielne i t. p. Przytem układ tych rycin jednobarwnych jest jeszcze zastosowany do miejsc zamieszkania roślin, a więc np. rośliny żółto-kwiatowe, rosnące w lasach, zaroślach i zagajnikach są skupione na jednych tablicach, rosnące zaś na łąkach, pastwiskach i miedzach znowu na oddzielnych, podobnież i rośliny o innych barwach kwiatów. W tekście są jeszcze każde z tych roślin uporządkowane według czasu kwitnięcia. W ten sposób mamy następujący podział:

I. W lasach, zagajnikach i zaroślach. — 1. Kwiaty białe: a) w marcu i kwietniu, b) od maja począwszy; 2. Kw. żółte: a) i b); 3. Kw. czerwone: a) i b); 4. Kw. niebieskie: a) i b); 5. Kw. zielone: a) i b).

II. Na łąkach, pastwiskach i miedzach. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

III. Na polach, w ogrodach, rumowiskach, przydrożach. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

IV. Suche miejsca, polany górskie, skały, wrzosowiska. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

V. Mokre łąki, torfowiska, przybrzeża, rowy, wody. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

Tekst jest krótki i podaje tylko powierzchowne opisy roślin, które się od razu rzucają w oczy, nie wdając się w szczególności budowy kwiatu lub inne. Nie służy on do nauki, lecz tylko do ułatwienia poznania rośliny i do uwydatnienia pewnych cech, na które należy zwrócić uwagę. Przy każdym gatunku wymieniona jest rodzina, do której należy, a znając jej cechy ogólne, tem łatwiej odróżnić je na okazie.

Na końcu tekstu podany jest spis alfabetyczny nazw z wymienieniem strony tekstu. Szukając więc opisu jakiejś rośliny znalezionej na tablicy, trzeba zajrzeć do skorowidza.

Dla interesujących się nazwami łacińskimi zestawiony jest również odpowiedni skorowidz.

Sposób układu roślin na tablicach nie stosuje się do żadnego układu naukowego, jest to tylko, jak zaznaczono powyżej, praktyczne zestawienie, opierające się raczej na zasadzie zbiorowisk roślinnych, z uwzględnieniem barw i pory kwitnienia. Dla licznych amatorów może mieć ta książeczka pewne znaczenie i puszczamy ją w świat, licząc, że odpowie swemu celowi i zainteresuje miłośników roślin.

I. W lasach, zagajnikach i zaroślach.

1) Kwiaty białe.

a) rozkwitające w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Niestrętek cz. Zawilec gajowy (<i>Anemone nemorosa</i>). Kwiaty pojedynczo na łodydze, korona pięciolistkowa, płasko rozłożona, wewnątrz biała, zewnątrz różowa. Na łodydze po trzy liście głęboko palczasto-dzielne z ząbkowanymi łatkami. Kłocze brunatne. Trwała. Rodz. Jaskrowate.	1	1
Śnieżyca wiosenna (<i>Leucoium vernum</i>) Kwiaty pojedyncze, zwieszane, kształtu dzwonka, o 6 listkach jednakowej wielkości—białych z zielonymi koniuszkami. Liście 2—4 równoważkie, ciemno-zielone. Roślina cebulkowata. Rośnie w wilgotnych miejscach. Rodz. Amarylkowate.	1	2
Gładyszek cz. Przebiśnieg pospolity (<i>Galanthus nivalis</i>) Kwiaty zwieszane pojedynczo; 3 zewnętrzne płatki śnieżno-białe, rynienkowato podwinięte do środka, 3 wewnętrzne małe, płaskie, zielonawe. Liście szaro-zielone, równoważkie. Roślina cebulkowata, przeważnie dziedzicząca, na łąkach leśnych. Rodz. Amarylkowate.	1	3
Poziomka pospolita (<i>Fragaria vesca</i>) Kwiaty tacowate z 5 szerokimi białymi płatkami korony, z 5 zielonymi działkami kielicha i 5 małymi przykwiatkami. Liście trójdzielne uwłosione sztywnymi odstającymi włoskami, podobnie jak i cała roślina. Roślina trwała cz. bylina z wiciami. Owoce orzeszki w mięsistym dnie kwiatowym; jadalne. Rodz. Różowate.	1	4
Kokorycz pospolita (<i>Corydalis cava</i>) Kwiaty w luźnych gronach, dwuwargowe z odstającą ostrogą, białe, żółtawe albo różowe (Czerwona ob. str. 11). Liście szarozielone, podwójnie dzielne o łatkach łopatkowatych. Kłocze bulwiaste, wydrążone. Rodz. Dymnicowate.	2	1

	Tab.	Nr.
Szczawik pospolity (<i>Oxalis Acetosella</i>) Kwiaty pojedyncze, na długich szypułkach, dzwonkowato-lejkowate, 5-cio listkowe, białe z fioletowymi żyłkami. Liście złożone dłoniasto o trzech listkach sercowatych; starsze liście pod spodem fioletowe; na noc listeczki składają się jakby do snu. Trwała, z rozgałęzionymi rozłogami. Rodz. Szczawikowate.	2	5
Pięciornik poziomkowy (<i>Potentilla Fragariastrum</i>). Kwiaty pojedynczo na szypułkach ulistnionych, 5-cio listkowe. Płatki na brzegu wycięte, tak długie jak wązkie działki kielicha. (Podobne do kwiatów poziomki ale mniejsze). Liście długoogonkowe, trójdzielne, gruboząbkowane i u góry zcięte. Cała roślina jedwabisto uwłosiona. Trwała z wiłkami. Owocki suche, przeważnie na brzegu lasu. Rodz. Różowate.	4	2
Czosnaczek lekarski (<i>Alliaria officinalis</i>) Kwiaty o 4 płatkach ułożonych na krzyż z 6 pręcikami dwu silnymi. Owoce: łuszczyнки długie odstające. Liście długoogonkowe nerkowate i sercowate; dolne karbowane, górne ząbkowane. Całą roślinę czuć czosnkiem. Dwuletnia. Brzegi lasów i przy płotach. Rodz. Krzyżowe.	4	3

b) od maja

	Tab.	Nr.
Gwiazdnica wielkokwiatowa (muszec) (<i>Stellaria holostea</i>) Kwiaty w wierzchołkach pięciolistkowe, płatki korony rozcięte do połowy, dwa razy dłuższe od działek kielicha. Łodyga krucha, podnosząca się przy pomocy dolnych drewniejących liści. Liście linijno lancetowate, zaostrome, szorstkie. W lasach widnych. Trwała. Rodz. Goździkowate.	5	1
Majownik dwulistny zw. Mioduszką lub Konwalijką (<i>Majanthemum bifolium</i>). Małe kwiateczki 4-listkowe w gronach, silnie pachnące, pręcików 4. Dwa liście sercowato-jajowate na długich ogonkach. Łodyga wygięta zygzakowato. Jagody czerwone. Trwała. Rodz. Liljowate.	6 2	2

	Tab.	Nr.
Konwalja lanuszka (<i>Convallaria majalis</i>) Kwiaty dzwonkowate, sześcioząbkowe, w gronie jednostronnym zwieszane, silnie pachnące, 2—3 liście duże, owalne, spiczasto zakończone. Trwała. Rodz. Liljowate.	2	3
Kokoryczka wielokwiatowa (<i>Polygonatum multiflorum</i>) Kwiaty zielonawo-białe rurkowate, sześcioząbkowe po 2—5 w gronach zwieszane jednostronnie; liście podłużnie jajowate, wyrastające gęsto na łodydze w dwóch szeregach. Rodz. Liljowate.	2	4
Zerwa kłosowa (<i>Phyteuma spicata</i>) Kwiatki małe rurkowate o 5 długich ząbkach, zebrane licznie w podłużną główkę. Z kwiatków zwiesza się długi słupek z rozszczepionym znamieniem. Dolne liście jajowato-sercowate, podwójnie karbowane i ząbkowane. Trwała. Kłace gdziekolwiek jadalne. Rodz. Dzwonkowate.	3	1
Czosnek niedźwiedzi cz. Trzemucha (<i>Allium ursinum</i>) Kwiaty gwiazdkowate sześciopromienne z 6 żółtymi pręcikami. Związek słupka potrójny. Kwiatostan luźna wiecha. Dwa liście długoogonkowe owalno-lancetowate. Trwała, cebulkowata. Pachnie czosnkiem. Rośnie gromadnie. Rodz. Liljowate.	3	2
Czerniec kłosowy (<i>Actaea spicata</i>) Kwiatki drobne czterolistkowe, z licznymi wystającymi pręcikami w ścisłych owalnych gronach. Łodyga gałęzista z kilkoma dużymi liśćmi, podwójnie trójdzielnymi, o łatkach z wcięciami i piłkowanymi brzegami. Jagody błyszczące czarne. Trwała, trująca. Rodz. Jaskrowate.	3	3
Marzanka wonna cz. Majownik (<i>Asperula odorata</i>) Kwiatki drobne lejkowate, czterodzielne w baldachach widelkowatych. Liście po 6—8 w okółkach, lancetowate. Łodyga czterokanciasta; woń przyjemna. Trwała, rośnie gromadnie. Cała roślina o ładnym symetrycznym wyglądzie. Rodz. Marzanowate.	3	4
Pajęcznica kosatki (<i>Anthericum Liliago</i>) Kwiaty duże, gwiazdkowate, sześciolistkowe; słupek odgięty z potrójnym zawiązkiem; 6 pręcików, leżących na płatkach. W luźnych gronach. Łodyga nierozgałęziona. Liście równo-wązkie, trawiaste, przyziemne. Trwała. Rodz. Liljowate.	4	4

Buławnik wielkokwiatowy (*Cephalantera grandiflora*).
Jestto rodzaj storczyka o kwiatach dużych dzwonekowatych nawpółotwartych, z długimi zawiązkami i przednim listkiem wargowatym z żółtą plamką. W luźnych gronach; pod każdym kwiatem wązki liść. 4–5 liści owalno spiczastych, obejmujących łodygę. Trwała. Rodz. Storczykowate.

Żankiel zwyczajny (rannik) (*Sanicula europaea*).
Roślina baldaszkowata z główkowatymi różowawobiałymi baldaszkami, zebranymi po 3–5 w baldachy złożone. Kwiatki małe pięciokrotne. Dalsze liście dłoniasto dzielne z 2–3 trójwrebnymi ząbkowanymi wycinkami. Trwała. Rodz. Baldaszkowate.

Gwiazdnica gajowa (muszec) (*Stellaria nemorum*).
Kwiaty 5-listkowe, dość duże, o płatkach korony dwa razy dłuższych niż działki kielicha, rozciętych do połowy, w wierzchołkach rozpięchłych. Łodyga wiotka, podnosząca się, mocno uwłosiona. Liście jajowate, dolne szersze, zastrzone. Trwała. Rodz. Goździkowate.

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

Pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*).
Kwiaty w baldachach siarczysto-żółte, lejkowate, o 5-ząbkowym płaskim brzegu, każdy ząbek pośrodku karbowany; nie pachnące. Łodyga owłosiona. Liście w różyczce, duże, jajowate, nagle w ogonku zwężone, pomarszczone, o brzegach podwiniętych, pod spodem uwłosione. Trwała. Rodz. Pierwiosnkowate.

Złoc żółta (*Gagea lutea*).
Kwiaty gwiazdkowate, sześciolistkowe, złoto-żółte pod spodem zielone, 5–6 w wiechach. Pod każdą wiechą dwa lancetowate zielone liście. Na łodydze 1 liść szeroki lancetowaty. Trwała. Cebulkowata. Rodz. Liljowate.

Tab.	Nr.
4	1
5	3
5	4

Tab.	Nr.
14	1
14	2

Ziarnopłon wiosenny cz. Pszonka (*Ficaria verna*).
Kwiaty błyszczące złoto-żółte z 8–12 spiczastymi płatkami, na długich szypułkach ulistnionych. Łodyga gładka, liście długoogonkowe sercowate albo nerkowate, błyszczące, z brzegiem falisto wygiętym. Korzenie z podłużnymi bulwkami. W kątach liści ziarnkowate rozmóżki. Trwała. Rodz. Jaskrowate.

Zawilec żółty cz. Raść (*Anemone ranunculoides*).
Kwiaty złoto-żółte, pięciolistkowe, zwykle po dwa na roślinie, na długich szypułkach. Bezpośrednio pod kwiatami trzy krótkoogonkowe liście trójdzielne. Łatki o brzegu ząbkowanym. Trwała. Rodz. Jaskrowate.

Gajowiec żółty cz. Ziejec (*Galeobdolon luteum*).
Kwiaty wargowe z uwypukloną wargą górną, a dolną o trzech łatkach spiczastych, ciemno-żółtych z plamkami pomarańczowemi. Łodyga czterokanciasta. Rozłogi. Dolne liście ogonkowe, sercowate, spiczaste, karbowane, często pokryte srebrzystymi plamkami. Górne liście mniejsze i węższe, przeciwległe. Trwała. Rodz. Wargowe.

Jaskier różnolistny (*Ranunculus auricomus*).
Kwiaty złoto-żółte, małe, często zmarniałe. Pręcików dużo, słupków dużo. Szypułki walcowate, liście dolne nerkowate, długoogonkowe, wycięte dłoniasto, a łatki karbowane. Liście łodygowe siedzące, podzielone palczasto na wązkie łateczki. Owociki suche w główkach. Trwała. Trująca. W lasach, w wilgotnych miejscach, zwłaszcza na łąkach leśnych. Rodz. Jaskrowate.

b) od maja począwszy

Przytulja krzyżowa (*Galium cruciatum*).
Kwiaty małe, czterodzielne, złoto-żółte w gronach, wyrastających z kątów liściowych. Łodyga ostrowłosista, w stawach czerwona. Liście po 4 w okółkach, podłużnie jajowate. Trwała. Rośnie także na brzegach wód. Rodz. Marzanowate.

Tab.	Nr.
14	3
15	1
15	2
16	1
14	4

	Tab.	Nr.
Jastrzębiec leśny (<i>Hieracium silvestre</i>)	15	3
Główki kwiatowe złoto-żółte, złożone z samych kwiatów języczkowych. Okrywa główki kwiatowej pokryta czarnymi brodawkowatymi gruczołkami. Łodyga uwłosiona zwykle z 1 liściem. Liście przyziemne, jajowato-sercowate, gruboząbkowane; dolne ząbki odwrócone na zewnątrz. Trwała. Rodz. Złożone.		
Obuwik pospolity (<i>Cypripedium Calceolus</i>)	15	4
Kwiaty storczykowate, duże, długoogonkowe, zwieszane: 5 płatków okwiatu lancetowate, brunatnoczerwone, szósty zaś żółty, zagięty w postaci pantofla. Łodyga obła z liśćmi jajowato zaostroszonymi. Trwała. W lasach górskich, na gruntach wapienych. Rodz. Storczykowate.		
Gniazdosz cz. Gnieźnik leśny (<i>Neotia Nidus avis</i>)	15	5
Kwiaty brunatno-żółte w długich luźnych kłosach, bez ostrogi. 5 górnych płatków okwiatu zciśnięte z sobą dzwinkowato, dolny płatek tworzy wargę dwudzielną. Cała roślina bez zieleni, żółtawo-brunatna, bez liści, tylko łuskowate wyrostki. Pasożytuje na korzeniach drzew, przyczepiając się mięsistymi wyrostkami korzeni. Rodz. Storczykowate.		
Janowiec niemiecki cz. Mrzygłód (<i>Genista germanica</i>).	16	2
Kwiatki małe, motylkowate w gronach wierzchołkowych. Chorągiewka w koronie owalna, wygięta na zewnątrz, łódeczka wązka, szeroko wysunięta. Liście małe lancetowate, szorstko uwłosione tak jak cała roślina. Wszystkie gałązki cierniste. Półkrzew. Rodz. Motylkowate.		
Janowiec uskrzydłony (<i>Genista sagitalis</i>)	16	3
Kwiaty motylkowate po pięć, w główkowatych gronkach wierzchołkowych. Liście siedzące, lancetowate. Łodyga i gałęzie członkowane i z szerokim brzegiem, jakby uskrzydłone; prosto wzniesione. Trwała. Głównie na brzegu lasu na piaszczystym gruncie; także na wrzosowiskach. Rodz. Motylkowate.		

	Tab.	Nr.
Jaskier kosmaty (<i>Ranunculus lanuginosus</i>)	16	4
Kwiaty spore, złoto-żółte. Owociki (w główkach) z dziobkami skręconymi. Cała roślina gęsto uwłosiona. Liście przyziemne długoogonkowe, duże, dłoniasto dzielne; a działki ich jajowate dwu lub trójdzielne, ząbkowane. Liście łodygowe bez ogonków. Wszystkie liście często z ciemniejszym środkiem. Trwała. W lasach wilgotnych. Rodz. Jaskrowate.		

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Płucne ziele cz. Miodunka majowa (<i>Pulmonaria officinalis</i>)	25	3
Kwiaty lejkwate, z brzegiem pięciząbkowym w skrętkach jednostronnych, nieco zwiniętych. Barwa z początku czerwona, potem przechodzi w niebieską (po zapyleniu). Cała roślina szorstko uwłosiona. Liście dolne długoogonkowe, sercowate, często pokryte białymi plamami; górne jajowate, siedzące, schodzące na łodygę. Rodz. Szorstkolistne.		
Kokorycz wydrążona (<i>Corydalis cava</i>)	25	1
Kwiaty fioletowo-czerwone, w luźnych gronach, dwuwargowe z odstającą ostrogą. Liście sinzielone, dwa razy potrójnie dzielne, pojedyncze łatki łopatkowate. Trwała, z bulwami wydrążonymi. Rodz. Dymnicowate.		
Kopytnik pospolity (<i>Asarum europaeum</i>)	25	4
Kwiaty dzwinkowate, cieżniane, o okwiecie trójdzielnym, wewnątrz brudno czerwone, pojedynczo wyrastają na krótkich szypułkach wśród dolnych liści. Łodyga krótka, płożąca. Liście długoogonkowe, błyszczące, nerkowate, skórzaste, ciemno-zielone, pod spodem bywają czerwone. Roślina potarta wydaje zapach korzenny. Trwała. Trująca. Rodz. Kokornakowate.		

	Tab.	Nr.
Groszek wiosenny cz. Groch leśny (<i>Lathyrus vernus</i>). Duże kwiaty motylkowe, z początku purpurowe, potem niebieskie, po 3–7 kwiatów w gronkach. Liście pierzasto złożone po 2–3 pary bez wąsów, ale z wierzchołkiem kolczastym, pojedyncze listki jajowate, przylistki strzałkowate. Łodyga kanciasta. Trwała. Rodz. Motylkowe.	25	2
Groszek górski (<i>Lathyrus montanus</i>) Kwiaty motylkowe po 2–6 w luźnych gronach, z początku purpurowe, potem brudno niebieskie, w końcu brunatne. Łodyga wspinająca się z brzegami uskrzydlonemi. Liście 2–3 parzysto-pierzaste, bez wąsów. Cała roślina szaro-zielona. Korzenie z trwałemi bulwami. Głównie na gruncie piaszczystym. Rodz. Motylkowe.	26	2
Borówka czernica zw. Czarną jagodą (<i>Vaccinium Myrtillus</i>) Kwiaty kuliste, różowe, z 4–5 ząbkami, łatwo opadające. Kwiaty krótkoszypułkowe w kątach liści. Łodyga gęsto ulistniona z kanciastymi gałązkami, drzewniejąca. Liście małe, jajowate, zaostrome i cienko piłkowane. Jagody czarno-niebieskie, jadalne. Rodz. Wrzosowate.	25 26	1
Łuskiwnik pospolity (<i>Lathraea squamaria</i>) Kwiaty paszczekowate w jednostronnych gronach, każdy z czerwonym przykwiatkiem. Łodyga mięsista, bladoniebieska i bez liści, pokryta łuskami. Kłaczki mięsiste, pokryte białawymi łuskami; oprócz tego przysawki, które roślina pasorzytuje na koleniach leszczyny. Trwała. Rodz. Zarazowate.	26	4

b) od maja począwszy.

	Tab.	Nr.
Buławnik czerwony (<i>Cephalanthera rubra</i>) Kwiaty duże, dzwonkowate, nawpółotwarte, ze spiczastymi płatkami, siedzące, z długimi zawiązkami, w gronach luźnych, z zielonemi wązkiemi przylistkami. Przedni płatek okwiatu ma wargę białawą czerwono obrzeżoną, z żółtymi żeberkami. Liści 4–5 obejmujące łodygę, jajowato-spiczaste. Trwała. Lasy górskie. Rodz. Storzyczkowate.	26	3

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Przelaszczka wiosenna (<i>Hepatica triloba</i>) Kwiaty gwiazdkowate, sześciolistkowe, z wieloma pręcikami, pojedyncze, na długich szypułkach. Liście długoogonkowe, trójklapowe, klapki sercowate, zaostrome. Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.	32	1
Cebulica cz. Oszloch dwulistny (<i>Scilla bifolia</i>) Kwiaty piękne, niebieskie, gwiazdkowate, sześciopromienne, w gronach luźnych, na owalnej szypułce, pylniki pręcikowe czarno-niebieskie. Na łodydze dwa liście lancetowate. Czasem kwiaty bywają czerwone lub białe. Trwała. Cebulkowa. Rodz. Liljowate.	32	2
Barwinek pospolity (<i>Vinca minor</i>) Duże kwiaty, jasnoniebieskie, lejkowate, z kółkowym 5-łatkowym brzegiem. Każda łątka korony skośnie zcięta, po środku biała gwiazdka. W pączku korona skręcona. Kwiaty na długich szypułkach. Liście skórzaste, eliptyczne, spiczaste, wiecznie zielone. Trwała, z wiciami. W lasach górskich i hodowany w ogrodach. Rodz. Toinowate.	32	3
Fijolek leśny (<i>Viola silvatica</i>) 5 płatków okrągłych, nie nakrywających się wzajemnie; dolny płatek z ostrogą niebieską; środek kwiatu biały z fioletowemi podłużnemi liniami (drogi miodne). Pręciki żółte. Łodyga podnosząca się, ulistniona, naga. Liście szerokie, sercowate, u dołu łodygi tworzące różyczkę. Przylistki frędzelkowate. Rodz. Fijołkowate.	32	4

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Zerwa czarna cz. Rapunkul (<i>Phyteuma nigrum</i>) Kwiaty granatowe, zresztą wszystko jak u zerwy kłosowej (p. str. 7), tylko główki zciśnione. Liście długoogonkowe, sercowate, karbowane i piłkowane, liście łodygowe lancetowate. Trwała. Rodz. Dzwonkowate.	33	2

Orlik pospolity cz. Orliki (*Aquilegia vulgaris*)
Kwiaty ciemno fioletowe, złożone z 5 niebieskich
działek kielicha i 5 lejkowatych płatków korony,
z długą zagiętą ostrogą wystającą ponad kielich.
Na długich szypułkach zwieszane. Liście podwójnie
trójdzielne z karbowanymi łatkami, szaro-zielone.
Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.

Tab.	Nr.
33	1

Dzwonki rozpierzchłe (*Campanula patula*)
Kwiaty duże, dzwoniaste, rozwarte. Czerwono fijo-
letowe, o długich i szerokich brzegach, rozciętych
do połowy. Kwiatostan rozpierzchły. Łodyga z od-
stającymi gałązkami. Liście dolne długoogonkowe,
odwrotnie jajowato karbowane. Liście łodygowe
wązkie, siedzące. Dwuletnia. Rodz. Dzwonkowate.

33	3
----	---

Przetacznik lekarski (*Veronica officinalis*)
Kwiatki o koronie 4-dzielnej, blado-niebieskiej lub
różowawo-sinej. W gronach długoszypułkowych,
wyrastających z kątów liści. Łodyga pokładająca,
zakorzeniona i uwłosiona tak jak i liście. Liście od-
wrotnie jajowate, piłkowane, szaro-zielone. Trwała.
Rodz. Trędownikowate.

33	4
----	---

5. Kwiaty zielonawe.

a) w marcu i kwietniu.

Szczyr trwały (*Mercurialis perennis*)
Małe kwiatki 3–4 dzielne; przecikowe i słupkowe
na różnych roślinach, pierwsze w długich kłosach,
drugie na długich szypułkach, w pęczkach. Łodyga
prosto wzniesiona. Liście ciemno-zielone, długo-
ogonkowe, podłużnie jajowate, piłkowane, przeciw-
ległe, a na wierzchołku pędów młode liście sku-
pione w pęczkach. Trwała. Trująca. Rodz. Wil-
czomleczone.

Tab.	Nr.
39	1

Piżmaczek pospolity (*Adoxa Moschatellina*)
Małe kwiateczki w okrągłych główkach. Liście
dolne długoogonkowe, dwukrotnie trójdzielne, o łat-
kach trójklapowych. Kłaczce płozące z mięsistymi
łuskami. Łodyga łamliwa. Roślina, więdnąc, pachnie
piżmem. Trwała. W wilgotnych rowach leśnych.
Rodz. Piżmaczkowate.

39	2
----	---

Wilczomleczyłki (*Euphorbia dulcis*)
Kwiatki z dużymi okrywami kwiatowymi, tworzą
3–5 promienny baldach, a każdy promień balda-
chu jest widelkowaty, t. j. złożony z dwóch sku-
pień kwiatowych, otoczonych przylistkami; kwiatki
małe (jednoprecikowe i jednosłupkowe), oto-
czone kieliszkiem z czarno-purpurowymi gruczoł-
kami na brzegach. Liście lancetowate, pod spodem
uwłosione, drobnopiłkowane. Dojrzałe torebki owo-
cowe z czarno-czerwonemi brodawkami. Cała ro-
ślina zawiera sok mleczny. Trwała. Trująca.
Rodz. Wilczomleczone.

Tab.	Nr.
39	4

b) od maja.

Czworolist cz. Jednojagoda (*Paris quadrifolia*)
Kwiaty duże, pojedyncze, złożone z czterech ze-
wnętrznym lancetowatym listków i czterech we-
wnętrznym wązkiem. Pylniki przecikowe długie,
żółte, mieszczą się pośrodku nitki przecikowych.
Słupek z czterema szyjkami. Jagoda czarna, oto-
czona okwiatem. Łodyga z 4 jajowatymi liśćmi
w okółku. Trująca. Rodz. Liljowate.

Tab.	Nr.
39	3

Obrazkowiec plamisty cz. Obrazki (*Arum maculatum*)
Kwiatki drobne siedzą naokoło mięsistego trzona,
u góry same jałowe, poniżej przecikowe, a pod
niemi słupkowe. Cały trzon otoczony żółto-zieloną
pochwą, u dołu zamkniętą i zwężoną, u góry wy-
dętą brzuchasto. Trzon u góry kształtu buławy
brudno-czerwony. Liście szerokie, długoogonkowe,
strzałkowe, pokryte plamami. Jagody czerwone,
trujące. Trwała. Rodz. Obrazkowate.

40	1
----	---

Dwulistnik cz. Listera jajowata (*Listera ovata*)
Kwiaty w długich, luźnych gronach, storczykowate
z wązka, długą, dwudzielną wargą dolną. Łodyga
u nasady z dwoma przeciwległymi siedzącymi
liśćmi owalnymi. Trwała. Łąki leśne, rowy. Rodz.
Storczykowate.

40	2
----	---

II. Na łąkach, pastwiskach i miedzach.

1. Kwiaty białe.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Stokrotka (<i>Bellis perennis</i>) Kwiatki drobne w płaskim koszyczku; środkowe cz. tarczowate kwiatki — rurkowate żółte; promieniste zaś jęczyczkowate, białe lub różowawe. Łodyga prosta, jednokoszyczkowa. Liście odwrotnie jajowate, karbowane, w różyczce przy ziemi. Trwała. Rodz. Złożone.	6	3
Skalnica ziarnkowa (<i>Saxifraga granulata</i>) Kwiaty dość duże, pięciopłatkowe, lejkwate w baldachogronach; pojedyncze płatki łopatkowate. Łodyga pokryta lepkiem włoskami. Liście odziomkowe w różyczce, długoogonkowe, nerkowate, karbowane. Kłace z bulwkami. Trwała. Rodz. Skalnicowate.	7	2
Sniadek okółkowy (<i>Ornithogalum umbellatum</i>) Kwiaty duże w luźnych baldachogronach, lejkwato-gwiazdowate, sześciopromienne, płatki zielone pod spodem; długoogonkowe. Liście u nasady łodygi, szerokolinijne, rynienkowate. Po dojrzeniu owoców (torebek) szypułki odgięte prawie poziomo. Trwała, cebulkowa. Rodz. Liljowate.	7	4

b) od Maja.

	Tab.	Nr.
Trzebula leśna cz. Czechrzyca (<i>Anthriscus silvester</i>). Małe kwiatki pięciopromienne w baldachach złożonych z 8—16 baldaszków. Łodyga u dołu kanciasta, szorstka. Liście błyszczące dwu-trójrotnie pierzasto-sieczne, a każde wycięcie jajowate z wydłużonym wierzchołkiem. Owocki (rozłupki) dłuższe od szypuleczek, gładkie, walcowato-podłużne z krótkimi dziobkami. Trwała. Roślina pastewna. Rodz. Baldaszkowate.	6	4

	Tab.	Nr.
Kminek cz. Karolek pospolity (<i>Carum Carvi</i>) Kwiatki drobne pięciopromienne w baldaszkach zebranych po 8—10 w baldachy złożone. Łodyga kanciasta. Liście kilkakrotnie pierzasto-sieczne, o wąskich linijskich łątkach. Owocki długie, rozłupki skrzywione z 5 zeberkami, pachną i smakują aromatycznie. Używany do potraw. Trwała. Rodz. Baldaszkowate.	6	1

Koniczyna rozestana (<i>Trifolium repens</i>) Kwiatki motylkowate, drobne, białe lub różowawe w główkach. Więdnać, zwieszają się na zewnątrz. Liście trójlistkowe; listeczki odwrotnie jajowate, drobno piłkowane. Łodyga płózająca. Trwała. Pastewna. Rodz. Motylkowate.	6	2
---	---	---

Złocien właściwy cz. Królki (<i>Chrysanthemum Leucanthemum</i>) Główki kwiatowe duże; tarczowate kwiatki rurkowate, żółte; promieniste — białe, jęczyczkowate. Listki okrywy z suchymi brzegami. Łodygi jednokwiatowe. Dolne liście ogonkowe, łopatkowate, ząbkowane; łodygowe siedzące. Trwała. Rodz. Złożone.	7	3
---	---	---

Gwiazdnica trawiasta (<i>Stellaria graminea</i>) Kwiatki małe w wierzchołkach, gwiazdkowate, pięciopłatkowe; płatki korony dłuższe od działek kielicha, głęboko powcinane. Łodyga łamliwa, podnosząca się. Liście lancetowate, zaostrome, na brzegach urzęsione. Trwała. Rodz. Goździkowate.	7	1
--	---	---

Kościeniec polny cz. Rogownica lub Mysie uszka (<i>Cerastium arvense</i>) Kwiaty małe, w wierzchołkach, pięciolistkowe, z listkami nieco podwiniętymi. Łodygi pokładające się, tak, że rośliny te, rozrastając się, tworzą darni. Liście szaro-zielone, przeciwległe, wąskie, lancetowate. Łodygi uwłosione. Na murach i miedzach. Trwała. Rodz. Goździkowate.	10	3
--	----	---

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

Brodawnik cz. Dmuchawiec (*Leontodon Taraxacum*).
 Główki kwiatowe duże, złoto-żółte, zwrócone
 zwykle do słońca. Zewnętrzne listki okrywy od-
 chylone ku dołowi. Owocki z długimi szyjkami
 zakończonymi wieńcem włosków. Łodyga jedno-
 główkowa, pusta wewnątrz; liście przyziemne
 w różyczce, zatokowo wycinane, grubo piłkowane.
 Roślina zawiera sok mleczny. Młode liście jadalne.
 Trwała. Rodz. Złożone.

Pierwiosnek lekarski cz. Kluczyki rajskie (*Primula
 officinalis*).

Kwiaty rurkowane z dzwoniastym brzegiem, cytry-
 nowo-żółte, z 5 pomarańczowymi plamkami u na-
 sady, przyjemnie pachnące. W baldachach. Cała
 roślina uwłosiona. Liście w różyczce, jajowate,
 pomarszczone, zwężające się ku ogonkowi. Owocki
 torebki poruszane wiatrem szeleszczą. Trwała.
 Rodz. Pierwiosnkowate.

b) od maja.

Lucerna nerkowata cz. chmielowata (*Medicago lu-
 pulina*).

Kwiatki małe w główkowatych gronkach, wydłu-
 żających się później. Owocki (strąki) nerkowate.
 Łodyga leżąca i podnosząca się, delikatnie uwło-
 siona. Liście trójlistkowe. Listeczki odwrotnie jajo-
 wate, ząbkowane. Trwała. Rodz. Motylkowate.

Pępawa szorstka (*Crepis biennis*).

Główki kwiatowe, duże, w stojących baldachogro-
 nach. Okrywa kutnerowata. Łodyga rozgałęziona,
 bruzdowana, pusta. Liście wydłużone, odwrotnie
 jajowate, o brzegach zatokowo wycinanych, ząb-
 kowanych; górne liście wąskie. Sok mleczny.
 Dwuletnia. Rodz. Złożone.

Tab.	Nr.
17	5
17	3
17	4

Jaskier ostry cz. Pryszczeniec (*Ranunculus acer*).

Kwiaty błyszczące, złoto-żółte; korona dłuższa od
 kielicha. Szypułki niebruzdowane. Kwiaty po kilka
 na łodydze, długoszypułkowe. Działki kielicha
 żółto-zielone, miseczkowate, uwłosione. Liście dol-
 ne duże, dłoniasto pięciodzielne; łatki łopatkowate
 ze spiczastymi wcięciami, ząbkowane; często po-
 kryte brunatnymi plamami. Górne liście wąskie,
 trójdzielne. Trująca. Trwała. Rodz. Jaskrowate.

Szeleźnik wielki (*Alectorolophus major*).

Korona jasno-żółta, paszczekowata, a górna war-
 ga ściętniona, z dwoma fioletowymi ząbkami,
 dolna zaś trójklapowa. Kielich z boków ściętniony,
 po dojrzeniu wydęty, uwłosiony. Owocki po doj-
 rzeniu wraz z kielichami szeleszczą. Liście wydłu-
 żone, gruboząbkowane. Półpasorzyt. Jednoroczny.
 Rodz. Trędownikowate.

Kozibród łakowy (*Tragopogon pratensis*).

Koszyczki kwiatowe duże, zawsze zwracające się
 do słońca. Kwiatki jęczyczkowate. Szypułka pod
 koszyczkiem zgrubiała. Łodyga soczysta, z sokiem
 mlecznym. Liście trawiaste, linijnie lancetowate.
 Dwuletni. Pastewny. Rodz. Złożone.

Pełnik kulistawy (*Trollius europaeus*).

Płatki okwiatu żółte, po 5—15, nakrywające się
 tak, że tworzą kulę; kwiaty pojedyncze, dolne
 liście pięciodzielne, a łatki trójklapowe, wycięte
 i ząbkowane. Trwały. Wilgotne łąki. Rodz. Jas-
 krowate.

Babka lancetowata zw. Jęczyczki polne (*Plantago lan-
 ceolata*).

Kwiaty maleńkie w jajowatych kłosach. Korona
 brunatnawa, skórkowata, sucha, a jasno-żółte pyl-
 niki pręcików nadają żółtą barwę całemu kwiatostanowi.
 Łodygi kwiatonośne bezlistne, bruzdo-
 wane kanciasto. Liście w różyczce, długie, lance-
 towate, o rzadkich tępych ząbkach. Trwała.
 Używana w lecznictwie, zwłaszcza domowym.
 Rodz. Babkowate.

Tab.	Nr.
18	1
18	2
17	1
18	4
18	3

	Tab.	Nr.
Tulipan leśny (<i>Tulipa silvestris</i>)	21	4

Kwiaty duże, dzwinkowato-kielichowate, sześciolistkowe, trzy zewnętrzne listki nieco odgięte, w paku zwieszono. Łodygi jednokwiatowe z kilkoma linijno-lancetowatymi liśćmi. Trwały. U nas spotykany tylko hodowany i zdziczały. Rodz. Liłjowate.

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Rzeżucha łąkowa (<i>Cardamine pratensis</i>)	27	1

Kwiaty czerwono-fioletowe, ciemno-żyłkowane, czterolistkowe. Płatki dłuższe od kielicha. Pręcików 6 – czterosiłne, o żółtych pylnikach. Łodyga obła, prosta. Liście korzeniowe w różyczce, pierzasto-sieczne, o listkach trójkątnych, wrębnych, z większymi wierzchołkowymi; 4 łodygowe listki linijne. Trwała. Rodz. Krzyżowe.

Storczyk wązkołistny (<i>Orchis Morio</i>)	28	4
---	----	---

Okwiat kwiatowy chelmiasto wygięty, brązowo-czerwony z zielonymi żyłkami. Wargę trójłatkową, z ciemniejszymi plamkami. Ostroga do góry wzniesiona, zawiązek skręcony. Tworzą luźne grono. Łodyga ulistniona, dolne liście szersze. Bulwy korzeniowe nie podzielone (dostarczają mączki pożywnej zw. salep). Trwały. Rodz. Storczykowate.

b) od maja począwszy

	Tab.	Nr.
Bniec czerwony (<i>Melandrium rubrum</i>)	27	3

Kwiaty duże, jasno-czerwone lub różowe, 5-listkowe, płatki głęboko dwudzielne. W środku korony przykoronek. Kielich rurkowaty. Bez zapachu. Łodyga uwłosiona strzępiasto. Liście jajowate, zastrzone, przeciwległe, dolne ogonkowe. Trwała. Rodz. Goździkowate.

	Tab.	Nr.
Firletka pospolita cz. Kukułka (<i>Lychnis Flos cuculi</i>)	27	2

Kwiaty duże, pięciopłatkowe, o płatkach głęboko siecznych, tak że wyglądają jak postrzępione. Kielich rurkowaty, brązowo-czerwony. Łodyga często w węzłach czerwona, szorstka. Liście lancetowate, górne linijne. Trwała. Rodz. Goździkowate.

Koniczyna łąkowa (<i>Trifolium pratense</i>)	27	4
---	----	---

Drobne kwiatki motylkowate zebrane w okrągławe główki, z szerokim przykwiatkiem. Łodyga prosto wznosząca się. Liście trójlistkowe o listkach owalnych, całobrzegich z jasną plamą. Przylistki żółtozielone, wyraźnie żyłkowane, półokrągłe, zakończone ością. Roślina pastwna. Trwała. Rodz. Motylkowate.

Storczyk plamisty (<i>Orchis maculata</i>)	28	6
---	----	---

Kwiaty jasno czerwone, czasem zupełnie jasne, w gęstym kłosie. Wargę kwiatu trójłatkową, ciemniej prążkowaną, ząbkowaną, a dwa boczne płatki okwiatu odstające. Liście lancetowate, z ciemnymi plamami, ostatni daleko od kłosa. Bulwy podzielone. Wilgotne łąki. Rodz. Storczykowate.

Storczyk szerokolistny (<i>Orchis latifolia</i>)	28	5
---	----	---

Kwiaty purpurowe, rzadko białe, kłos walcowaty. Wargę trójłatkową, szeroką z ciemnym rysunkiem, inne płatki odgięte na zewnątrz. Łodyga pusta. Liście blisko pod kłosem, spiczasto jajowate, zwykle pokryte brązowymi plamami. Bulwy podzielone. Wilgotne łąki. Rodz. Storczykowate.

Szczaw jadalny (<i>Rumex acetosa</i>)	28	1
--	----	---

Kwiaty małe, czerwone, w wiechowatych gronach. Dwupienne (oddzielnie kwiaty pręcikowe, oddzielnie słupekowe). Znamiona słupków czerwone, pędzelkowate. Owocki trójkanciaste. Łodyga prosto wzniesiona, mało rozgałęziona. Liście strzałkowe, dolne na długich ogonkach, górne siedzące. Cała roślina, zwłaszcza liście, mają kwaśny smak (kwas szczawiowy). Trwała. Jadalna. Rodzina Rdestowate.

	Tab.	Nr.
Esparceta siewna (<i>Onobrychis sativa</i>)	28	3
Kwiaty motylkowate, mięsisto czerwone, ciemniej prążkowane, tworzą gęste kłosowate grono. Strąki okrągłe, kolczaste. Liście pierzasto złożone, wieloparzyste, listki podłużnie lancetowate, spiczasto zakończone. Trwała, pastewna. Zasiwana gdziekolwiek. Rodz. Motylkowate.		
Babka kosmata (średnia) (<i>Plantago media</i>)	28	2
Kwiatki drobne, suche, w długich kłosach. Nitki precików czerwono-fioletowe, nadające barwę całemu kłosowi. Kwiaty mają zapach waniljowy. Łodyga słabo rynienkowata. Liście jajowate, krótkoogonkowe, w różyczce, miękkowłose. Trwała. Rodz. Babkowate.		

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Goryczka wiosenna (<i>Gentiana verna</i>)	34	5
Kwiaty ciemno-niebieskie, z pięcioma szeroko rozłożonymi brzegami, cienko ząbkowanymi, z ząbkami w kątach zębów. Kielich rurkowaty, z brzegami nieco uskrzydłonymi. W pączku skręcone. Liście owalne, dolne szersze, zebrane w różyczkę. Trwała. Wilgotne łąki. Rodz. Goryczkowate.		
Fijolek pachnący (<i>Viola odorata</i>)	34	1
Kwiaty niebiesko-fioletowe, czasem białe, pachnące, 5-płatkowe, dolny płatek z ostrogą. Działki kielicha z przyczepkami u dołu. Liście długoogonkowe, okrągławo sercowate, w różyczce. Łodyga skręcona z rozłogami. Szypułki kwiatonośne z dwoma małymi listkami przeciwległymi, zakończone jednym kwiatem. Trwała. Rodz. Fijolkowate.		

	Tab.	Nr.
Szafirki (<i>Muscari botryoides</i>)	34	2
Kwiaty drobne, kulisto-dzwonkowate, szafirowe z sześcioma białymi ząbkami na brzegu, w ścisłych krótkich gronach. Górne kwiatki nierozwinięte mają odcień czerwony. Liście 2-3, odstające od łodygi, linijskie, rynienkowato wycięte. Cebulkowata. U nas hodowana, dziko rośnie w okolicach górskich. Rodz. Liljowate.		
Krokus wiosenny (szafran) (<i>Crocus vernus</i>)	34	4
Kwiaty duże, kielichowate, 6-listkowe, z długą rurką otoczoną u nasady łuskowatą pochwą. Znamiona żółto-pomarańczowe, wycięte grzebieniasto. Zawiązek na dnie rurki okwiatu. Liście wąskie, linijskie, obrastają gęsto łodygę, otoczoną łuskowatą pochwą. Cebula w siatkowatej osłonce. Łąki górskie. U nas hodowany. Rodz. Kosaćcowate.		
Bluszcz ziemny cz. Kurdybanek (<i>Glechoma hederacea</i>)	35	3
Kwiaty w półokółkach w kątach liści, niebiesko-fioletowe, wargowate, z dwudzielną wargą górną i trójdzielną dolną, z purpurowymi plamkami. Pręciki 4, dwusilne. Łodyga płoząca z korzeniami przybyszowymi. Liście nerkowate, karbowane. Trwała. Rodz. Wargowe.		
Gądział rozłogowa cz. Ożanka (<i>Ajuga reptans</i>)	34	3
Niebieskie wargowe kwiaty w okółkach gęsto skupionych i tworzących wraz z liśćmi kłos na wierzchołku gałązek. Warga górna mała, dwudzielną, dolna trójdzielną z jasnymi prążkami. Dolne liście ogonkowe w różyczce, odwrotnie jajowate, karbowane. Łodyga płoząca z rozłogami. Cała roślina uwłosiona. Trwała. Rodz. Wargowe.		

b) od maja począwszy.

	Tab.	Nr.
Wyka płotowa (<i>Vicia sepium</i>)	35	5
Kwiaty motylkowate, fioletowe, po 4-5 w gronach z kątów liści. Łodyga czterokanciasta, wijąca. Liście 5-7-mio parzysto-pierzasto złożone z wąsami u wierzchołka. Listeczki jajowate. Lekko uwłosiona. Rodz. Motylkowate.		

Szałwia łąkowa (*Salvia pratensis*)
Duże kwiaty, wargowate, niebieskie (czasem czerwone lub białe), w okółkach skupionych w wierzchołkowy kłos. Warga górna hełmiasta, dolna trójdzielną. Łodyga czterokanciasta. Liście jajowate, nierówno karbowane, ząbkowane, pomarszczone. Cała roślina uwłosiona, aromatyczna. Trwała. U nas rzadka, na suchych wzgórzach. Rodz. Wargowe.

Tab.	Nr.
35	4

Dzwonki okrągłolistne (*Campanula rotundifolia*) . . .
Kwiaty stalowo niebieskie, dzwinkowate z 5 ząbkami. Liście przyziemne na długich ogonkach w różyczce, okrągławo-nerkowate, lekko karbowane i ząbkowane; łodygowe — linijne. Trwała. Rodz. Dzwinkowate.

Tab.	Nr.
35	2

Przetacznik szerokolistny (*Veronica latifolia*)
Żywo-niebieskie kwiatki 4-płatkowe, o płatkach nierównych i 2 przęcikach, w gronach końcowych na kątowych szypułach. Liście siedzące, jajowato-lancetowate, gruboząbkowane, trawiasto-zielone. Uwłosiony. Trwały. Miedze. Rodz. Trędownikowate.

Tab.	Nr.
35	1

5. Kwiaty zielone.

b) w maju

Przywrotnik pospolity cz. **Gęsie łapki** (*Alchemilla vulgaris*)

Tab.	Nr.
40	3

Małe kwiatki bez korony, o 4 działkach kielicha z kieliszkiem, w baldachogronach. Liście korzeniowe w różyczce, długoogonkowe, nerkowate, dłoniasto wrębne (6—9), piłkowane. Młode liście złożone wachlarzowato. Górne krótkoogonkowe. Cała roślina uwłosiona. Trwała. Rodz. Różowate.

III. Pola, ogrody, przydroża, rumowiska.

1. Kwiaty białe.

a) rozkwitające w marcu i kwietniu.

Tobołki polne (*Thlapsi arvense*)
Kwiaty małe 4-listkowe, w luźnych wierzchołkowych gronach. Przęcików 6 — czterosilne. Liście siedzące, podłużnie strzałkowate, grubo ząbkowane. Owociki, łuszczynki płaskie, uskrzydłone, okrągławe, z sercowatym wycięciem u góry. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.

Tab.	Nr.
8	1

Tasznik cz. **Tobołki pastusze** (*Capsella Bursa pastoris*).
Kwiaty maleńkie, czterolistkowe z 6-ma czterosilnymi przęcikami, na długich szypułkach w luźnych gronach. Liście korzeniowe w różyczce, głęboko-ząbkowane albo pierzasto-sieczne. Łodygowe liście strzałkowate. Łuszczynki odwrotnie sercowate (kształtu woreczków pastuszych). Dwuletnia. Rodz. Krzyżowe.

Tab.	Nr.
8	4

Jasnota biała cz. **Martwa pokrzywa** (*Lamium album*).
Duże kwiaty wargowe w okółkach w kątach liści. Warga górna hełmiasta, kutnerowata; dolna szeroka, odgięta, jasno-żółtawa. Gardziel szeroko rozwarta. Łodyga czterokanciasta. Rozłogi. Liście podłużnie jajowate, na ogonkach, karbowane, przeciwnie. Trwała. Rodz. Wargowe.

Tab.	Nr.
8	5

Nawrót polny cz. **Wróble proso** (*Lithospermum arvense*)
Kwiaty maleńkie; korona 5-cio ząbkowa, lejkowato kółkowa, zewnątrz uwłosiona. Liście podłużnie lancetowate. Cała roślina szorstko uwłosiona. Owociki cztery, brunatne, twarde rozłupki. Jednoroczna. Rodz. Szorstkolistne.

Tab.	Nr.
9	3

Muchotrzew cz. Gwiazdnica pospolita (*Stellaria media*). Kwiatki drobne, 5-listkowe na długich ogonkach w kątach listków, liczne. Korona prawie tak długa jak kielich. Kwitnie przez całe lato. Łodyga rozgałęziona, leżąca przy ziemi, z gałązkami wznoszącymi się, uwłosiona jednostronnie. Liście drobne, jajowate, zastrzone. Jednoroczna. Rodz. Goździkowate.

Tab.	Nr.
10	5

b) od Maja.

Rzodkiew polna cz. Łopucha (*Raphanus raphanistrum*). Kwiaty dość duże, czterolistkowe z 6-ma czterosilnymi pręcikami, białe z fioletowymi żyłkami. Łodyga rozgałęziona, sztywno uwłosiona. Dolne liście lirowate, pierzasto-sieczne, z nierównymi ząbkowanymi wycinkami. Łuszczyny długie, przewężone na członki. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.

Tab.	Nr.
9	1

Sporek polny (*Spergula arvensis*). Kwiatki małe z 5 tępymi płatkami, w wierzchołkach luźnych. Łodyga rozgałęziona. Liście wąskie, linijne w okółkach, pod spodem rynienkowate. Na piaszczystym gruncie. Jednoroczna. Rodz. Goździkowate.

Tab.	Nr.
8	3

Przytulja czepna cz. Lepczyca (*Galium Aparine*). Kwiatki drobne, korona 4-dzielna. Łodyga pokryta zadzierzystemi włoskami, czterokanciasta, krucha, pnąca. Liście jajowato-lancetowate, zastrzone, po 6-8 w okółkach. Owociki zadzierzyste. Rodz. Marzannowate.

Tab.	Nr.
8	2

Włóczydło (*Caucalis daucoides*). Małe 5-listkowe kwiatki w 5 promiennych baldaszkach, które po 3-4 tworzą baldach złożony. Liście dwa lub trójrotnie pierzasto-sieczne, szarzielone, u nasady pochwiasto obejmują łodygę. Łodyga bruzdowana, rozgałęziona. Owociki eliptyczne, haczykowato-kolczaste. Wśród zboża. Rodz. Baldaszkowate.

Tab.	Nr.
9	2

Rumianek pospolity (*Matricaria Chamomilla*). Kwiatki drobne, skupione w główki, stożkowatokuliste; pośrodku tarczowate kwiatki żółte, rurkowate; zewnętrzny wieniec cz. promieniste—białe, języczkowate. Dno kwiatowe wypukłe. Charakterystyczny zapach. Łodyga rozgałęziona, naga. Liście podwójnie pierzasto-sieczne z linijnymi wycinkami. Jednoroczna. Lecznicza. Rodz. Złożone.

Tab.	Nr.
9	4

c) od czerwca.

Podagrycznik właściwy cz. Kozia stopka (*Aegopodium podagraria*). Baldachy wielopromienne bez okrywy, o małych 5-listkowych kwiatkach. Kłacze rozgałęziona szeroko. Liście duże, trójdzielne, zwykle dwukrotne, pojedyncze wycinki nierówno ząbkowane, często skośno-ścięte. Trwała. Uciążliwy chwast. Rodz. Baldaszkowate.

Tab.	Nr.
5	2

Bniec biały (*Melandrium album*). Duże kwiaty czysto-białe, 5-listkowe, z przykoronkiem, kielich rurkowaty, wydęty beczułkowato, trwałe. Jednopłciowa. Pręcików 10, słupek 1 o 5 szyjkach. Owoc torebka pękata, otoczona kielichem. Kwiaty otwierają się tylko wieczorem i pachną silnie. Cała roślina uwłosiona, liście owalne, zastrzone na wierzchołku. Dwuletnia. Rodz. Goździkowate.

Tab.	Nr.
10	3 4

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

Złoc polna (*Gagea arvensis*). Kwiaty jasno-żółte, sześciolistkowe, gwiazdkowate, pod spodem zielone. Wyrastają po kilka w baldachach z kątów dwóch linijno-lancetowatych liści przeciwnych, stanowiących przykwiatki. Łodyga lekko kutnerowata, u dołu 2 długie linijne liście. Cebulkowata. Rodz. Liljowate.

Tab.	Nr.
19	4

	Tab.	Nr.
Podbiał lekarski (Tussilago Farfara)	19	3
Główki kwiatowe złoto-żółte, złożone z mnóstwa drobnych kwiatków: wewnętrzne rurkowate, zewnętrzne wązkie, języczkowate, w wielu rzędach. Łodyga zakończona jedną główką, która rozwija się przed liśćmi; pokryta brunatnymi łuskami. Liście rozwijające się później są okrągłe, sercowato wycięte, o brzegu ząbkowanym i kanciasto zarysowanym, pod spodem biało kutnerowate. Rozrasta się za pomocą kłącza i rozłóg. Na gruncie gliniastym. Trwała. Lecznicza. Rodz. Złożone.		
Pięciornik gęsi cz. Srebrnik (Potentilla anserina)	20	4
Kwiaty duże, złoto-żółte, 5-płatkowe; pręciki i słupki liczne. Liście pierzaste, wieloparzyste, małymi listeczkami przerywane; listki owalne, grzebieniasto-ząbkowane, pod spodem jedwabisto szaro uwłosione. Łodyga z rozłogami, płoząca. Trwała. Rodz. Różowate.		
Bratki polne cz. Fijolek trójbarwny (Viola tricolor arvensis)	19	2
Kwiaty grzbieciste, 5-płatkowe, o działkach kielicha rozgiętych, równie długich jak korona, z przyczepkami u dołu. Cztery płatki górne korony żółte, czasem różnokolorowe, dolny płatek z ostrogą, żółty z pomarańczową plamą pośrodku i fioletowymi prążkami. Łodyga czterokanciasta, rozgałęziona. Liście dolne łopatkowate, karbowane, górne eliptyczne. Przylistki pierzaste. Jednoroczna. Rodz. Fijołkowate.		
Starzec pospolity cz. Krzyżownik (Senecio vulgaris).	19	1
Główki kwiatowe małe, wązkie, walcowate, bez promieni. Listki okrywy zielone z czarnymi wierzchołkami. Cała roślina uwłosiona pajęczynowato. Łodyga kanciasta, rozgałęziona. Liście, obejmujące łodygę, podłużne, pierzasto-sieczne, ząbkowane, mięsiste. Kwitnie prawie cały rok — od wiosny wczesnej do późnej jesieni. Rodz. Złożone.		

	Tab.	Nr.
b) od maja.		
Jaskier płozący cz. rozłogowy (Ranunculus repens).	20	1
Kwiaty duże, błyszcząco-żółte, 5-płatkowe, z miodnikiem u nasady każdego płatka. Szypułki kwiatowe bruzdowane, łodyga płoząca z rozłogami, uwłosiona. Liście korzeniowe trójdzielne, długogonkowe, łatki powycinane. Trwała. Wilgotne miejsca. Rodz. Jaskrowate.		
Stulisz właściwy (Sisymbrium Sophia)	20	2
Kwiatki szczupłe, małe, na długich szypułkach, tworzą grono 4-płatkowe (krzyżowe). Pręcików 6—czterosilne. Łuszczyny obłe, odstające od łodygi i wygięte łukowato. Łodyga i liście omszone. Liście wielokrotnie pierzaste, równowazkie. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.		
Gorczyca polna cz. Ognicha (Sinapis arvensis)	20	3
Kwiaty duże, cytrynowo-żółte, 4-płatkowe (krzyżowe), w gronach. Pręcików 6—czterosilne. Łuszczyny obłe z długim dziobkiem, obydwie łupinki z trzema żyłkami. Łodyga rozgałęziona, szorstka, również jak i dolne liście. Liście owalne, o nierównych grubych zębach. Jednoroczna. Pola. Rodz. Krzyżowe.		
Jaskier polny (Ranunculus arvensis)	21	1
Kwiaty małe, siarkowo-żółte, 5-płatkowe, pręciki i słupki liczne. Owocki duże o dużych kolcach. Łodyga prosta, liście trójdzielne, o łatkach powycinanych, górne linijne. Jednoroczna. Często jako chwast wśród zboża. Trująca. Rodz. Jaskrowate.		
Kokornak pospolity (Aristolochia clematitis).	21	2
Kwiaty jasno-żółte, kształtu lejka z wyciągniętym języczkowato brzegiem, u dołu brzuchowato rozdęte z zawiązkiem słupka. Łodyga prosto wzniesiona, powyginana. Liście ogonkowe podłużne sercowate. U nas rzadka. W zaroślach; brzegi rzek. Rodz. Kokornakowate.		

Jaskótcze ziele cz. **Glistnik** (*Chelidonium majus*) . . .
Kwiaty duże, z 4 delikatnymi płatkami i dwudziałkowym kielichem, opadającym przed rozkwitaniem, pręciki liczne, słupek jeden. Cała roślina omszona, szaro-zielona, liście pierzasto dzielne o łatkach okrągławych, karbowanych. Zawiera pomarańczowy sok mleczny. Trwała. Lecznicza. Rodz. Makowate.

Tab.	Nr.
21	3

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

Jasnota plamista (*Lamium maculatum*)
Duże kwiaty wargowe w okółkach. Górna warga hełmiasto uwypuklona, dolna trójłatkowa, z których dwie boczne łatki ząbkowate, środkowa z białymi plamkami, rurka korony zgięta. Łodyga czterokanciasta. Liście trójłatkne, dolne ogonkowe, grubo karbowane, często z białymi plamami. Trwała. Przy płotach. Rodz. Wargowe.

Tab.	Nr.
29	1

Jasnota purpurowa (*Lamium purpureum*)
Kwiaty małe, jasno-purpurowe, wargowe, w okółkach odstających. Rurka korony prosta, górna warga hełmiasta, gęsto omszona, dolna warga z ciemnymi plamkami. Ząbki kielicha odstające. Łodyga czterokanciasta, podnosząca się. Dolne liście okrągławe, długoogonkowe, górne jajowate, trójłatkne, krótkoogonkowe, karbowane. Wydaje nie miłą woń. Dwuletnia. Chwast na polach. Rodz. Wargowe.

29	4
----	---

Iglica weszkowa cz. **Bocianie noski** (*Erodium cicutarium*)
Kwiaty różowe, 5-płatkowe, promieniste, po kilka na jednej szypule. Pręcików 10, z tych 5 bez pylników. Owocki dojrzałe przy odskakiwaniu skrócone spiralnie. W stanie niedojrzałym ułożone są naokoło kolumienki, co przypomina kształtu dziób bociana lub zórawia. Liście dolne w różyczce, wszystkie pierzasto sieczne z łatkami owalnymi, ząbkowanymi. Łodyga szorstka. Jednoroczna. Rodz. Bodziszkowate.

29	2
----	---

b) od maja.

Dymnica lekarska cz. **Polna rutka** (*Fumaria officinalis*).
Kwiatki małe, blado-różowe, grzbieciste, na wierzchołku ciemniejsze, w długich gronach, o kielichu trzy razy krótszym. Owocki okrągłe, górą rozszerzone. Łodyga rozgałęziona, łamliwa. Liście szarozielone z nalotem, delikatne, podwójnie pierzastosieczne. Jednoroczna. Rodz. Dymnicowate.

Tab.	Nr.
29	3

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

Przetacznik bluszczykowy (*Veronica hederifolia*) . . .
Kwiatki małe, jasno-niebieskie o 4 nierównych płatkach i 2 pręcikach, płatki u nasady białawe. Liście mięsiste, podobne do liści bluszczu, okrągławo trójłatkne, nierówno karbowane. Szaro omszona; łodyga płożąca ze wzniesionymi gałęziami. Jednoroczna. Rodz. Trędownikowate.

Tab.	Nr.
36	2

Przetacznik gładki (*Veronica polita*)
Kwiatki nieco większe od poprzedniego, także o 4 płatkach nierównych z żółtawymi plamkami u nasady i czerwonym rysunkiem, pręciki 2, na długich szypułkach, pojedynczo z kątów liści. Liście jasno-zielone, błyszczące, gładkie, trójłatkne jajowate, ząbkowane. Łodyga płożąca. Jednoroczny. Rodz. Trędownikowate.

36	1
----	---

Przetacznik Tourneforta (*Veronica Tournefortii*) . . .
Kwiatki większe niż u poprzednich, 4-płatkowe z białym środkiem, długoszypułkowe, pojedyncze. Liście okrągławo trójłatkne, głęboko karbowane i piłkowane. Owocki z odstającymi ząbkami kielicha. Łodyga płożąca. Jednoroczna. Rodz. Trędownikowate.

36	3
----	---

Bratki (bratek trójbarwny) (*Viola tricolor vulgaris*).
 Kwiaty grzbieciste, o 5 nierównych płatkach dłuższych niż kielich; są one fioletowe, dwa boczne z jaśniejszymi plamkami, dolny z żółtą plamą u nasady i ciemnym rysunkiem, u dołu z ostrogą. Łodyga 5-kanciasta, rozgałęziona. Liście podługnie jajowate, jak u bratków polnych. Jednoroczna. Rodz. Fijołkowate.

Tab.	Nr.
36	4

Roszonka pospolita (*Valerianella olitoria*)
 Małe, niebieskawo-białe kwiatki, w małych baldachogronach, wyrastających zwykle po dwa widełkowato z kątów liści. Łodyga regularnie widłowato rozgałęziona. Dolne liście w różyczce, łopatkowate, górne węższe. Jednoroczna. Jadana jako sałata. Rodz. Kozłkowate.

36	5
----	---

5. Kwiaty zielone.

W maju.

Komosa strzałkowata cz. **Mączyniec** (*Chenopodium Bonus Henricus*)
 Kwiaty maleńkie, 5-listkowe w kłosach, wyrastających z kątów liści. Łodyga prosta. Liście szerokie, trójkątne, strzałkowate, długoogonkowe, ciemnozielone, za młodu pokryte włoskami gruczołowatymi, szaremi, co nadaje im wygląd jakby były mąką osypane. Trwała. Mury, drogi, podwórza, przychacia. Rodz. Komosowate.

Tab.	Nr.
40	4

IV. Łąki górskie, skały, wrzosowiska, suche grunta.

1. Kwiaty białe.

a) rozkwitające w marcu i kwietniu.

Mokrzychnik baldaszkowy (*Holostemum umbellatum*) .
 Kwiaty małe, 5-płatkowe, na długich szypułkach, w baldaszkach. Po przekwitnięciu zginają się ku dołowi. Pręcików 3—5, szyjek słupka 3. Roślinki niewielkie o prostych, delikatnych łodygach, z podługno-jajowatymi przeciwległymi listkami, sinzielonemi. Jednoroczna. Rodz. Goździkowate.

Tab.	Nr.
10	1

Wiosnowka pospolita cz. **Żak** (*Erophila verna*). . .
 Kwiatki na długich szypułkach w baldachogronach, małe o 4 płatkach dwuwrzębnych; pręcików 6, czterosilne. Łodygi kwiatonośne nieulistnione, a liście tworzą różyczkę, są łopatkowate, wrębne. Mała roślina nie przechodząca 10 cm. wysokości. Jednoroczna. Drogi, nieurodzajny grunt. Rodz. Krzyżowe.

10	2
----	---

b) od maja.

Leniec górski (*Thesium montanum*)
 Kwiatki drobne, zielonkawo-białe, lejkowatego kształtu z 5 ząbkowatymi płatkami, pod kwiatem 3 wązkie przykwiatki. W luźnych gronach wierzchołkowych. Liście linijne pokrywają dość gęsto łodygę. Pasorzytuje na korzeniach traw za pomocą korzeni. Trwała. Polanki leśne. Rodz. Sandałowcowate.

Tab.	Nr.
11	1

Lepnica rozdęta cz. **Skrzypka** (*Silene inflata*)
Kwiaty duże, w widełkowatych wierzchołkach, o 5 dwuwębnych płatkach, i kielichu rozdętym brzechasto, z czerwonymi żyłkami. Liście przeciwległe, eliptyczne. Roślina cała naga. Trwała. Rodz. Goździkowate.

Tab.	Nr.
11	4

Lepnica zwisła (*Silene nutans*)
Kwiaty w wierzchołkach jednostronnych, brudno-białe o płatkach wąskich, głęboko dwuwębnych, w dzień zwinięte, roztwierające się wieczorem. Kielich rurkowaty 10-żeberkowy. Liście dolne łopatkowate, długoogonkowe. Cała roślina pokryta lepka substancją. Trwała. Rodz. Goździkowate.

11	3
----	---

Pajęcznica gałęzista (*Anthericum ramosum*).
Kwiaty duże, sześciopłatkowe, gwiazdowate z 6 pręcikami żółtymi, w gronach wiechowatych. Liście trawiaste. Łodyga rozgałęziona. Trwała. Rodz. Liljowate.

11	2
----	---

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

Wilczomlec cyprysowaty zw. **Sosnką** (*Euphorbia cyparissias*)

Kwiaty w baldachach wielopromiennych, złożonych z baldaszków, widełkowato wyrastających z kątów pary zielonych przykwiatków owalnych. Cały baldach otoczony u nasady wielolistkową okrywą. Kwiatki drobne jednopłciowe w takim złożeniu: pośrodku 1-słupkowy nagi ze zwieszoną zalążnią, a wokoło kilka jednoprzęcikowych nagich, wszystkie otoczone kubkowatą okrywą ząbkowatą i półksiężycowatymi pomarańczowymi gruczołkami. Owoc rozpadający się po dojrzeniu na 3 rozłupki. Łodyga rozgałęziona, pokryta licznymi równoważkami liśćmi, zawiera sok mleczny. Trwała. Trująca. Rodz. Wilczomleczone.

Tab.	Nr.
22	1

Pięciornik wiosenny (*Potentilla verna*).
Kwiaty błyszcząco-żółte, z pomarańczowymi licznymi pręcikami o 5 płatkach odwrotnie jajowatych, dłuższych od kielicha. Łodyga krótka, leżąca, rozgałęziona w górze. Dolne liście długoogonkowe 5-7 dłoniasto-dzielne o tępych, odwrotnie jajowatych ząbkowanych łatkach. Uwłosiona. Trwała. Rodz. Różowate.

22	2
----	---

b) od maja.

Jastrzębiec kosmaczek cz. **Niedośpiątek** (*Hieracium pilosella*)
Główki kwiatowe duże, płaskie, o kwiatach samych jęczyczkowych, jasno-żółtych z odcieniem pomarańczowym z zewnętrznej strony. Łodyga jednogłówkowa, gęsto uwłosiona, z rozłogami. Liście dolne w różyczce podłużno-łopatkowate, z białawym kutnerem. Trwała. Rodz. Złożone.

22	3
----	---

Smagliczka kielichowata (*Alyssum calycinum*)
Kwiatki maleńkie o 4 płatkach siarkowo-żółtych w gronach z początku skupionych, potem luźnych. Łodyga prosto wzniesiona, rozgałęziona, pokryta gęsto lancetowatymi liśćmi, szaro-zielona. Łuszczynki okrągławe z pozostającym kielichem. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.

23	2
----	---

Komonica pospolita (*Lotus corniculatus*)
Kwiaty motylkowate, w główkach baldachowatych, żółte, z chorągiewką pomarańczową i łódeczką dziobowato zaostrzoną. Łodyga kanciasta, pokładająca się. Liście trójlistkowe o 2 dużych przylistkach u nasady, listeczki jajowate. Trwała. Rodz. Motylkowate.

23	1
----	---

Przełot wełnisty cz. **Wełnica** (*Anthyllis vulneraria*)
Kwiaty motylkowate w luźnych główkach, jasno-żółte z kielichem mocno wzdętym, miętko włosistym. Główki kwiatowe zwykle po 2 na łodydze. Cała roślina miętko uwłosiona. Liście nieparzysto pierzasto złożone, o listkach owalnych, wierzchołkowy większy. Liście korzeniowe pojedyncze. Trwała. Rodz. Motylkowate.

23	4
----	---

Podkownica (*Hippocrepis comosa*)
Kwiaty motylkowate, jasno-żółte w baldachach
główkowatych po 5—8. Łodyga podnosząca się,
rozgałęziona. Liście nieparzysto-pierzasto złożo-
ne z 9—15 listków jajowatych, zaokrąglonych.
Strąk po dojrzeniu powyginany i rozpadający się
na podkowiaste części. Trwała. Rodz. Motyl-
kowate.

Tab.	Nr.
23	3

Urzet farbierski (*Isatis tinctoria*)
Kwiatki małe, na długich szypułkach, w luźnych
gronach, 4 płatkowe. Łuszczynki płaskie, podłużne,
zwieszane ku dołowi, z początku zielone, po doj-
rzeniu indygowo-niebieskie. Łodyga prosta, sztywna,
rozgałęziona; liście łodygowe — strzałkowe, sie-
dzące. Cała roślina niebieskawo-zielona. Dwuletnia
Zastosowanie ma w przemyśle farbierskim. U nas
rzadki, gdzieśgdzie hodowany, dziedziczący. Rodz.
Krzyżowe.

Tab.	Nr.
22	4

3. Kwiaty czerwone.

Od maja.

Ostrzeń purpurowy cz. Psi język (*Cynoglossum offi-
cinale*)
Kwiaty brudno-czerwone, lejcowate, 5-ząbkowe,
w jednostronnych skrętkach. Owocki 4 rozłupki
w kielichu trwałym, kolczaste. Listki szorstko
uwłosione, lancetowate. Cała roślina wydaje mysi
zapach. Jednoroczna. Rodz. Szorstkolistne.

Tab.	Nr.
30	1

Krwiciąg mniejszy (*Sanguisorba minor*)
Kwiatki małe, zielonawo-czerwone w główkach,
jednopłciowe, górne słupkowe, dolne pręcikowe;
znamie strzępiaste czerwone. Łodyga czerwonawa.
Liście nieparzysto-pierzasto złożone, z przylistka-
mi, o listkach okrągławych, grubo ząbkowanych.
Wzgórza wapienne. Trwała. Rodz. Różowate.

Tab.	Nr.
30	2

Ukwap rozdzielno-płciowy (*Gnaphalium dioicum*)
Kwiatki drobne w główkach: tarczowate — białe,
pręcikowe, rurkowate; promieniste — słupkowe,
różowe, jęczyczkowate. Listki okrywy suche, skór-
kowate, różowe. Łodyga i liście białawo-kutne-
rowate. Łodyga zakończona 4 główkami kwiatow-
wemi, pokryta rzadko małymi białawo-zielonemi
listkami, dolne liście łopatkowate w różyczce, biało-
kutnerowate. Trwała. Rodz. Złożone.

Tab.	Nr.
30	3

Smółka pospolita (*Viscaria vulgaris*)
Duże kwiaty o 5 płatkach promienisto-rozpóstar-
tych, różowych z białym przykoronkiem, pręcików
10, szyjek słupka 5. Kielich brunatno-czerwony.
Łodyga w węzłach czerwonawa i lepiąca. Liście
wąskie, lancetowate. Kwiaty tworzą wiechę wierz-
chołkową. Trwała. Rodz. Goździkowate.

Tab.	Nr.
30	4

Mucha (*Ophrys arachnites*)
Rodzaj storczyka o kwiatach dużych po 3—6 w luź-
nych gronach, bez ostrogi. Trzy górne płatki ró-
żowe, warga dolna okrągława, ciemno-purpurowa,
aksamitna z żółtym rysunkiem i zielonawo-żółtymi
przyczepkami. Liście dwa, lancetowate. Bulwy ko-
rzeniowe okrągłe. W środkowej i w południowej
Europie gdzieśgdzie. Rodz. Storczykowate.

Tab.	Nr.
30	5

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

Sasanka dzwonkowata (*Pulsatilla vulgaris*)
Kwiaty duże, o 6 listkach niebiesko-fioletowych,
kształtu dzwonka, z licznymi żółtymi pręcikami
i fioletowemi znamionami. Przykwiatki liczne,
strzępiaste, tworzą okrywę. Kwitnie przed liśćmi
na wierzchołku łodygi. Liście późniejsze są pod-
wójnie pierzasto sieczne, z linijnymi łatkami.
Owocki opatrzone długą, włosistą przyczepką. Sło-
neczne wzgórza. Trująca. Trwała. Rodz. Jas-
krowate.

Tab.	Nr.
37	5

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Kosaciec niemiecki (<i>Iris germanica</i>) Kwiaty duże 6-listkowe, o 3 zewnętrznych płatkach odgiętych, ciemno-fioletowych i 3 wewnętrznych łukowato ku sobie wgiętych, jasno-fioletowych, zawiązek dolny, pręcików trzy, znamię trójłaciaste duże zakrywa pręciki niebieskawo-białe. Liście mieczowate. Kłace. U nas rzadki, zdziczały. Trwała. Rodz. Kosaćcowate.	37	4
Lnica bluszczowata cz. Zwiosiniec (<i>Linaria Cymbalaria</i>) Małe kwiatki jasno fioletowe, paszczekowate z cienką ostrogą; dolna warga z czerwono-pomarańczową plamką; na długich szypułkach, pojedyncze z kątów liści. Łodyga płózająca lub zwieszająca się (ze skał, murów). Liście grube, dłoniasto 5-wrębne, podobne do liści bluszczu. Głównie na skałach i murach w górskich okolicach. Trwała. Rodz. Trędownikowate.	37	3
Kulnik pospolity (<i>Globularia vulgaris</i>) Małe kwiatki rurkowate, niebieskie, w gęstych kuli- stych główkach. Liście łodygowe w różyczce, łopatkowate, przy wierzchołku zastrzone. Górne liście węższe. Trwała. Wzgórza. Rodz. Kulni- kowate.	37	2
Krzyżownica pospolita (<i>Polygala vulgaris</i>) Kwiatki szczupłe niebiesko fioletowe lub różowe, w luźnych gronach wierzchołkowych. Z 5 działek kielicha 2 barwne, większe otulające 3 płatki ko- rony. Przedni płatek korony grzebieniasty z frę- dzelkowatemi przyczepkami. Owocki płaskie, oto- czone dwoma działkami kielicha. Liście małe, eliptyczne. Cała roślina mała. Trwała. Rodz. Krzyżownicowate.	37	1

5. Kwiaty zielone.

W marcu.

	Tab.	Nr.
Czemiernik cuchnący (<i>Helleborus foetidus</i>) Kwiaty 5-listkowe, duże, dzwonkowate: działki kielicha zielone z czerwonym brzegiem, płatki ko- rony rurkowate, zamienione w miodniki. Pręciki liczne, żółte. Łodyga rozgałęziona, wielokwiatowa. Liście dolne stopowo dzielne, ciemno-zielone, błyszczące, drobno piłkowane, trwałe; górne żółto- zielone, pochwiaste. Trwała. Trująca. Rodz. Jas- krowate.	40	5

V. Bagna, rowy, mokre łąki, przybrzeża.

1. Kwiaty białe.

Od maja.

	Tab.	Nr.
Rzeczucha gorzka (<i>Cardamine amara</i>)	12	2
Kwiaty czteropłatkowe, w luźnych gronach wierzchołkowych i kątowych. Płatki odwrotnie jajowate, szeroko rozpostarte. Pręcików 6, czterosilne, o fioletowych pylnikach. Łodyga czterokanciasta, z rozłogami. Liście pierzasto-dzielne, o łatkach owalnych, nierównych, wielokątnych, górny większy. Smak gorzki. Trwała. Rodz. Krzyżowe.		
Żywokost lekarski cz. Koszywał (<i>Symphytum officinale</i>)	12	1
Kwiaty żółto-białe, rurkowato dzwonkowate, 5-ząbkowe, w skrętkach jednostronnych. Cała roślina szorstko uwłosiona. Łodyga gruba. Liście duże, podłużnie owalne, zbiegające po łodydze. Trwała. Rodz. Szorstkolistne.		
Modrzewnica niska (<i>Andromeda polifolia</i>)	12	3
Kwiatki różowo-białe, kuliste, zwężone nieco przy brzegu (5-ząbkowym), na długich szypułkach, zwieszane w luźnych gronach. Kielich mały, różowy. Łodyga drzewiasta (krzewiny). Listki prawie równoważkie, o brzegach zwiniętych, twarde, skórzaste, pod spodem szaro zielone. Owoc—torebka. Trwała. Rodz. Wrzosowate.		
Warzęcha lekarska (<i>Cochlearia officinalis</i>)	12	4
Małe kwiatki czteropłatkowe, w gronach; pręcików 6 czterosilne. Łuszczynki okrągławe z dziobkiem, na długich szypułkach. Łodyga delikatna. Liście dolne okrągławo-trójkątne; górne podłużne, karbowane, siedzące. 1—2 letnia. Lecznicza. Rodz. Krzyżowe.		

Rukiew wodna (*Nasturtium officinale*) 13 1

Kwiatki małe, 4-płatkowe, w gronach; pręcików 6, czterosilne, pylniki żółte. Łodyga pusta wewnątrz, pokładająca się i wznosząca, zakorzeniająca. Liście pierzaste o listeczkach dużych, eliptycznych, z wierzchołkowym większym. Łuszczyny obłe, prosto odstające od łodygi. Trwała. Liście młode bywają używane jako sałata, smak mają ostry, nieco gorzkawy. Rodz. Krzyżowe.

Wodne pióro cz. **Okrężnica bagienna** (*Hottonia palustris*) 13 2

Kwiaty 5-krotne w okółkach, białe lub różowawe. Liście pierzasto sieczne, o łatkach liniowych, zanurzone w wodzie, a wśród nich wznosi się szypuła kwiatonośna. W stojących lub wolno płynących wodach. Trwała. Rodz. Pierwiosnkowate.

Bobrek trójlistny (*Menyanthes trifoliata*) 13 3

Kwiaty w gronach wierzchołkowych, o koronie 5-ząbkowej, różowo-białej, pokrytej włoskami. Kłace leżące, rozgałęzione, z prosto wzniesioną łodygą kwiatonośną. Liście długoogonkowe, trójlistkowe, z listkami odwrotnie jajowatymi. Bagna, mokre łąki. Trwała. Rodz. Goryczkowate.

Włosienicznik pospolity cz. **Krzyżowniki** (*Batrachium aquatile*) 13 4

Kwiaty o 5 płatkach białych, żółtych u nasady, pręciki liczne, słupki liczne. Liście pływające są nerkowate, 3—5 dzielne, zaś zanurzone w wodzie—pierzasto-sieczne, o wycinkach nitkowatych (szczeciaste). Szypułki łukowato odgięte. Roślina wodna. Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

Kaczniec błotny cz. **Knieć** (*Caltha palustris*) 24 4

Kwiaty duże, mocno-żółte, 5-płatkowe. Pręciki i słupki liczne. Łodyga gruba, soczysta, wewnątrz pusta, rozgałęziona. Liście nerkowate lub okrągławo-sercowate, karbowane, błyszczące, ciemnozielone, dolne długoogonkowe. Trwała. Rodz. Jaskrowate.

Śledzienica skrętołistna (*Chrysosplenium alternifolium*).

Kwiatki drobne, zielono-żółte, w płaskich baldachogronach, wśród wierzchołkowych liści, płasko rozłożonych, barwy żółtawo-zielonej. Liście dolne długoogonkowe, nerkowate, karbowane, naprzemianległe, uwłosione również jak i łodyga. Nad źródłami, na bagnach. Trwała. Rodz. Skalni-cowate.

b) od maja.

Kosaciec wodny (*Iris pseudacorus*).

Kwiaty duże, sześciolistkowe, jasno-żółte: 3 zewnętrzne odwrotnie jajowate, odgięte na zewnątrz, 3 wewnętrzne wązkie, prosto wzniesione z brzegami zawiniętymi. Znamiona (trzy) łatkowate żółte pokrywają pręciki (trzy), zawiązek dolny. Łodyga obła. Liście mieczowate. Kłacze wydłużone. Trwała. Rodz. Kosaćcowate.

Gorczycznik pospolity cz. **Barbarka** (*Barbarea vulgaris*).

Kwiaty czteropłatkowe, na stojących szypułkach, w gronach skupionych; pręcików 6, czterosiłne. Łuszczynki czterokanciaste, odstające. Łodyga górą rozgałęziona. Liście pierzasto dzielne o 5-7 wycinkach różnej wielkości, końcowy większy. Dwuletnia. Rodz. Krzyżowe.

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

Lepięznik pospolity (*Petasites officinalis*).

Kwiaty drobne, rurkowate, różowe, skupione w walcowate główki, ułożone w luźny kłos na końcu łodygi białawej, pokrytej różowawymi łuskami. Okrywy kwiatowe ciemno-czerwone. Liście przyziemne długoogonkowe, duże, sercowate, o nierównych ząbkach, szaro-zielone. Trwała. Rodz. Złożone.

Tab.	Nr.
24	2

Tab.	Nr.
24	1
24	3

Tab.	Nr.
31	5

b) od maja.

Kuklik zwisty (*Geum rivale*).

Kwiaty dzwonkowate, 5-listkowe, o 5 działkach kielicha i 5 ząbkach kieliszka brunatno-czerwonych, a płatkach białoczerwonych. Pręciki liczne, słupki liczne. Owocki opatrzone długą owłosioną szyjką. Liście przyziemne pierzasto dzielne, przerywane drobnymi listkami, z dużym okrągłym listkiem wierzchołkowym; łodygowe podłużne, karbowane i ząbkowane. Uwłosiony. Trwały. Rodz. Różowate.

Gnidosz leśny (*Pedicularis silvatica*).

Kwiaty paszczykowate z szeroką gardziela, górna warga hełmiasta, dwuząbkowa, z boków ściętna, dolna warga trójwębna, różowa, z pod hełmu zwiesza się szyjka słupka. Kwiat dwudzielny, o brzegu skośnie ściętym, kędzierzawym; pręcików 4. Łodyga czerwonawa, rozgałęziona u nasady, z licznymi płożąciami się pędami. Liście pierzasto sieczne, o wycinkach podłużnych, ząbkowanych. Dwuletnia. Rodz. Trędownikowate.

Żorawina pospolita (*Vaccinium Oxyococcus*).

Kwiatki zwieszające się na długich czerwonych szypułkach, kształtu kółkowego, o 4-5 płatkach odgiętych, czerwonych, pręciki tworzą pośrodku stożkowatą kolumnkę. Jagody czerwone, kwaśne, po przemarznięciu słodkie. Łodyga nitkowata, pełzająca. Liście trwałe, jajowato spiczaste, pod spodem szarawe. Krzewina na torfowiskach wśród mchu. Rodz. Wrzosowate.

Mlecznik nadmorski (*Glaux maritima*).

Małe kwiatki 5-ciolistkowe, niebieskawo-różowe, w kątach liści podłużnych, mięsistych. Kłacze pełzające. Liście krzyżujące. Brzegi mórz. Rodz. Pierwiosnkowate.

Tab.	Nr.
31	1
31	4
31	3
31	2

4. Kwiaty niebieskie.

Od maja.

Niezapominajki błotne (*Myosotis palustris*)

Błękitne kwiatki 5-krotne, o koronie kółkowej 5-cio ząbkowej z krótką rurką, po środku żółta plamka z białym kółkiem. Za młodu kwiatki różowe. Skrętki jednostronne. Kielich 5-ząbkowy, trwałe i rozwarły przy dojrzewaniu owocu. Łodyga kanciasta, liście podłużnie lancetowate, szorstko uwłosione. Trwała. Rodz. Szorstkolistne.

Przetacznik bobownik (*Veronica Beccabunga*)

Kwiaty ciemno-błękitne, o koronie czterodzielnej, 2 pręcikach. Przednie wycinki korony mniejsze; po środku białawo-różowe plamki. Grona kątowe. Łodyga obła, pełna, zakorzeniająca się w kątach. Liście przeciwległe, odwrotnie jajowate, o tępych wierzchołku, krótkoogonkowe, ząbkowane. Trwała. Rodz. Trędownikowate.

Tłustosz pospolity cz. Kaptur (*Pinguicula vulgaris*)

Kwiaty z ostrogą, kształtu wargowatego, fioletowe, na długich szypułkach prostych, u góry haczykowato przegiętych. Środek kwiatu biały, kielich 2 wargowy, 5 ząbkowy. Liście błyszczące, owalne, w różyczce, mięsiste, pokryte błyszczącymi punkcikami, brzegi podwinięte ku wewnątrz. Mięsożerna. Trwała. Rodz. Pływaczowate.

Fiołek błotny (*Viola palustris*)

Kwiaty podobne do fiołka wonnego, o krótkiej ostrodze, barwy czerwonawo fioletowej, bez zapachu. Łodyga krótka z wiciami. Liście nerkowate, lub z tępym wycięciem sercowatym, lekko karbowane. Trwała. Rodz. Fiołkowate.

Tab. Nr.

38 3

38 4

38 1

38 2

SPIS ALFABETYCZNY NAZW ROŚLIN.

I. Nazwy polskie.

Babka kosmata 22	Gnidosz leśny 43	Kosaciec wodny 42
„ lancetowata 19	Gnieźnik leśny 10	Koszywał 40
„ średnia 22	Groch leśny 12	Kościeniec polny 17
Barbarka 42	Groszek górski 12	Kozia stopka 27
Barwinek pospolity 13	„ wiosenny 12	Kozibród łąkowy 19
Bluszczki ziemny 23	Gwiazdnica gajowa 8	Krokus wiosenny 23
Bniec biały 27	„ pospolita 26	Krwiściąg mniejszy 36
„ czerwony 20	„ trawiasta 17	Krzyżownica pospolita 38
Bobrek trójlistny 41	„ wielkokwiatowa 6	Krzyżownik 28
Bocianie noski 30	Iglica weskowa 30	Krzyżowniki 41
Borówka czernica 12	Janowiec niemiecki 10	Kukułka 21
Bratek trójbarwny 32	„ uskrzydłony 10	Kulnik pospolity 38
Bratki 32	Jasnota biała 25	Kuklik zwisty 43
Bratki polne 28	„ plamista 30	Kurdybanek 23
Brodawnik 18	„ purpurowa 30	Leniec górski 33
Buławnik czerwony 12	Jaskier kosmaty 11	Lepeczyca 26
„ wielkokwiatowy 8	„ ostry 19	Lepięznik pospolity 42
Cebulica 13	„ płochy 29	Lepnica rozdęta 34
Czarna jagoda 12	„ polny 29	„ zwiśla 34
Czechrzyca 16	„ rozłogowy 29	Listera jajowata 15
Cziemniak cuchnący 39	„ różnolistny 9	Lnica bluszczowata 38
Czerniec kłosowy 7	Jaskótcze ziele 30	Lucerna chmielowata 18
Czosnacek lekarski 6	Jastrzębiec kosmaczek 35	„ nerkowata 18
Czosnek niedźwiedzi 7	Jastrzębiec leśny 10	Łopucha 26
Czworolist 15	Jedno jagoda 15	Łuskiewnik pospolity 12
Dmuchawiec 18	Jęczyczki polne 19	Majownik 7
Dwulistnik 15	Kaczyniec błotny 41	„ dwulistny 6
Dzwonki okrągłolistne 24	Kaptur 44	Martwa pokrzywa 25
„ rozpierzchle 14	Karolek pospolity 17	Marzanka wonna 7
Dymnica lekarska 31	Kłuczyki rajskie 18	Mrzygłód 10
Esparceta siewna 22	Kminek 17	Mączyniec 32
Fijolek błotny 44	Knieć 41	Miodunka majowa 11
„ leśny 13	Kokornak pospolity 29	Mioduszka 6
„ pachnący 22	Kokorycz pospolita 5	Mlecznik nadmorski 43
„ trójbarwny 28	„ wydrążona 11	Modrzewnica niska 40
Firtletka pospolita 21	Kokoryczka wielokwia- towa 7	Mokrzycznik baldas- kowy 33
Gorzycza polna 29	Komonica pospolita 35	Mucha 37
Gorzycznik pospolity 42	Komosa strzałkowata 32	Muchotrzew 26
Goryczka wiosenna 22	Koniczyna łąkowa 21	Muszec gajowy 8
Gajowiec żółty 9	„ rozestana 17	„ wielkokwiatowy 6
Gądział rozłogowa 23	Konwalijska 6	Mysie uszka 17
Gęsie łapki 24	Konwalja lanuszkowa 7	Nawrót polny 25
Glistnik 30	Kopytnik pospolity 11	Niedośpiatek 35
Gładyszek 5	Kosaciec niemiecki 38	Niestrętek 5
Gniazdosz 10		

Niezapominajki błotne 44	Przytulja czepna 26	Śledzienia skrętołista 42
Obrazki 15	„ krzyżowa 9	Śniedek okółkowy 16
Obrazkowiec plamisty 15	Przywrotnik pospolity 24	Śnieżycza wiosenna 5
Obuwik pospolity 10	Pryszczeniec 19	Tasznik 25
Ognicha 29	Psi język 36	Thustosz pospolity 44
Okreźnica bagienna 41	Pszonka 9	Tobołki pastusze 25
Orlik pospolity 14	Rannik 8	„ polne 25
Orliki 14	Rapunkul 13	Trzebula leśna 16
Ostrzeń purpurowy 36	Raś 9	Trzemucha 7
Oszloch dwulistny 13	Rogownica 17	Tulipan leśny 20
Ożanka 23	Roszonka pospolita 32	Ukwap rozdzielno-płcio- wy 37
Pajęcznica gąszczasta 34	Rukiew wodna 41	Urzet farbiarski 36
„ kosatki 7	Rumianek pospolity 27	Warzęcha lekarska 40
Pełnik kulistawy 19	Rzeczucha gorzka 40	Wełnica 35
Pępawa szorstka 18	„ łąkowa 20	Wilczomlec cypryso- waty 34
Pierwiosnek lekarski 18	Rzodkiew polna 26	Wilczomlec słodki 15
„ wyniosły 8	Sasanka dzwonkowata 37	Wiosnówka pospolita 33
Piżmaczek pospolity 14	Skalnica ziarnkowa 16	Włosienicznik pospolity 41
Pięciornik gęsi 28	Skrzypka 34	Włóczydło 26
„ poziomkowy 6	Smagliczka kielichowata 35	Wodne pióro 41
„ wiosenny 35	Smółka pospolita 37	Wróble proso 25
Płucne ziele 11	Sosnka 34	Wyka plotowa 23
Podagrycznik właściwy 27	Sporek polny 26	Zawilec gajowy 5
Podbiał lekarski 28	Srebrnik 28	Zawilec żółty 9
Podkownica 36	Starzec pospolity 28	Zerwa czarna 13
Polna rutka 31	Stokrotka 16	„ kłosowa 7
Poziomka pospolita 5	Storczyk plamisty 21	Ziarnopłon wiosenny 9
Przebiśnięg 5	„ szerokolistny 21	Ziejec 9
Przelaszczka wiosenna 13	„ wązkolistny 20	Złoc polna 27
Przełot wełnisty 35	Stulisz właściwy 29	„ żółta 8
Przetacznik bluszczy- kowy 31	Szafirki 23	Zwiesiniac 38
Przetacznik bobownik 44	Szafran 23	Żak 33
„ gładki 31	Szałwia łąkowa 24	Żankiel zwyczajny 8
„ lekarski 14	Szczaw jadalny 21	Żórawina pospolita 43
„ szerokolistny 24	Szczawik pospolity 6	Żywokost lekarski 40
„ Tourneforta 31	Szczyr trwały 14	
	Szeleźnik wielki 19	

II. Nazwy łacińskie.

Actaea spicata 7.	Anthyllis vulneraria 35	Cardamina pratensis 20
Adoxa Moschatellina 14.	Aquilegia vulgaris 14	Carum Carvi 17
Aegopodium podagraria 27.	Aristolochia clematitis 29	Caucalis daucoides 26
Ajuga reptans 23.	Arum maculatum 15	Cephalanthera grandiflora 8
Alchemilla vulgaris 24.	Asarum europaeum 11	„ rubra 12
Alectorolophus major 19.	Asperula odorata 7	Cerastium arvense 17
Alliaria officinalis 6.	Barbarea vesca 42	Chelidonium majus 30
Allium ursinum 7.	Batrachium aquatile 41	Chenopodium Bonus Hen- ricus 32
Alyssum calycinum 35.	Bellis perennis 16	Chrysosplenium alterni- folium 42
Andromeda polifolia 40.	Caltha palustris 41	Cochlearia officinalis 40
Anemone nemorosa 5	Campanula patula 14	Convallaria majalis 7
„ ranunculoides 9	„ rotundifolia 24	Corydalis cava 5, 11
Anthericum Liliago 7	Capsella Bursa pastoris 25	
Anthriscus silvester 16	Cardamine amara 40	

Crepis biennis 18	Listera ovata 15	Raphanus raphanistrum 26
Crocus vernus 23	Lithospermum arvense 25	Rumex acetosa 21
Cynoglossum officinale 36	Lotus corniculatus 35	Salvia pratensis 24
Cypripedium Calceolus 10	Lychnis Flos cuculi 21	Sanicula europaea 8
Erodium cicutarium 30	Majanthemum bifolia 6	Sanguisorba minor 36
Erophila verna 33	Matricaria Chamomilla 27	Saxifraga granulata 16
Euphorbia cyparissias 34	Medicago Lupulina 18	Scilla bifolia 13
„ dulcis 15	Melandrium album 27	Senecio vulgaris 28
Ficaria verna 9	„ rubrum 20	Silene inflata 34
Fragaria vesca 5	Menyanthes trifoliata 41	„ nutans 34
Fumaria officinalis 31	Mercurialis perennis 14	Sinapis arvensis 29
Gagea arvensis 27	Muscari botryoides 23	Sisymbrium Sophia 29
„ lutea 8	Nasturtium officinale 41	Spergularia arvensis 26
Galanthus nivalis 5	Neotia Nidus avis 10	Stellaria graminea 17
Galeobdolon luteum 9	Onobrychis sativa 22	„ holostea 6
Galium Aparine 26	Ophrys arachnites 37	„ nemorum 8
„ cruciatum 9	Orchis latifolia 21	„ media 26
Genista germanica 10	„ maculata 21	Symphytum officinale 40
„ sagitalis 10	Orchis Morio 20	Thesium montanum 33
Gentiana verna 22	Ornithogalum umbella- tum 16	Thlapi arvense 25
Geum rivale 43	Oxalis Acetosella 6	Tragopogon pratensis 19
Glechoma hederacea 23	Paris quadrifolia 15	Trifolium pratense 21
Globularia vulgaris 38	Pedicularis silvatica 43	„ repens 17
Gnaphalium dioicum 37	Petasites officinalis 42	Trollius europaeus 19
Helleborus foetidus 39	Phyteuma nigrum 13	Tulipa silvestris 20
Hepatica triloba 13	„ spicata 7	Tussilago Farfara 28
Hieracium pilosella 35	Pinguicula vulgaris 44	Vaccinium Myrtilus 12
„ silvestre 10	Plantago lanceolata 19	„ Oxyococcus 43
Hippocrepis comosa 36	„ media 22	Valerianella olitoria 32
Holosteum umbellatum 33	Polygala vulgaris 38	Veronica Beccabunga 44
Hottonia palustris 41	Polygonatum multiflorum 7	„ hederifolia 31
Iris germanica 38	Potentilla anserina 28	„ latifolia 24
„ pseudacorus 42	„ fragariastrum 6	„ officinalis 14
Isatis tinctoria 36	„ verna 35	„ polita 31
Lamium album 25	Primula elatior 8	„ Tourneforta 31
„ maculatum 30	„ officinalis 18	Vicia sepium 23
„ purpureum 30	Pulmonaria officinalis 11	Vinca minor 13
Lathraea squamaria 12	Pulsatilla vulgaris 37	Viola odorata 22
Lathyrus montanus 12	Ranunculus acer 19	„ palustris 44
„ vernus 12	„ arvensis 29	„ silvatica 13
Leontodon Taraxacum 18	„ auricomus 9	„ tricolor arvensis 28
Leucium vernum 5	„ lanuginosus 11	„ tricolor vulgaris 32
Linaria Cymbalaria 38		Viscaria vulgaris 37

TREŚĆ.

I. W lasach, zagajnikach i zaroślach.

1. Kwiaty białe	Str. 5
2. Kwiaty żółte	„ 8
3. Kwiaty czerwone	„ 11
4. Kwiaty niebieskie	„ 13
5. Kwiaty zielonawe	„ 14

II. Na łąkach, pastwiskach i miedzach.

1. Kwiaty białe	Str. 16
2. Kwiaty żółte	„ 18
3. Kwiaty czerwone	„ 20
4. Kwiaty niebieskie	„ 22
5. Kwiaty zielone	„ 24

III. Pola, ogrody, przydroża, rumowiska.

1. Kwiaty białe	Str. 25
2. Kwiaty żółte	„ 27
3. Kwiaty czerwone	„ 30
4. Kwiaty niebieskie	„ 31
5. Kwiaty zielone	„ 32

IV. Łąki górskie, skały, wrzosowiska i t. p.

1. Kwiaty białe	Str. 33
2. Kwiaty żółte	„ 34
3. Kwiaty czerwone	„ 36
4. Kwiaty niebieskie	„ 37
5. Kwiaty zielone	„ 39

V. Bagna, rowy, mokre łąki i t. p.

1. Kwiaty białe	Str. 40
2. Kwiaty żółte	„ 41
3. Kwiaty czerwone	„ 42
4. Kwiaty niebieskie	„ 44

Skorowidz (Spis nazw roślin) Str. 45

Sprostowania „ 48

SPROSTOWANIA.

Na str. 6 w opisie Czosneczek lekarski powinno być: z 6 pręcikami *czterosilnemi*.

„ 6 „ Majownik dwulistny „ „ *Tab. 2 Nr. 2.*

„ 12 „ Borówka czernica i t. d. „ „ *Tab. 26 Nr. 1.*

„ 20 „ „ „ „ *Rzeczucha.*

„ 27 „ Bniec biały „ „ *Tab. 10 Nr. 4.*

Na Tablicy 12 Nr. 2 „ „ *Rzeczucha gorzka.*